

4T D'ESO · EB4 · UNITAT 4

Consumir amb ètica

Consum responsable, biaixos, compres per impuls, subscripcions, publicitat i comerç just

4

PER COMENÇAR

En aquesta unitat aprendràs a...



Explicar per què consumir de manera responsable no és deixar de consumir, i calcular el cost per ús d'un objecte.



Reconèixer els biaixos que influeixen quan comprem i calcular un descompte comparant-lo amb altres preus de referència.



Detectar una compra per impuls, aplicar la regla de les 24 hores i comptar el que costen les subscripcions.



Distingir en un anunci la proposta de valor de l'impuls induït i detectar una afirmació ecològica sense proves.



Explicar què aporten el comerç just i els ODS a un consum ètic, i comprovar què hi ha darrere d'un preu baix.

SITUACIÓ DE PARTIDA · CAS FICTICI

Una situació de partida



És desembre a 4t B de l'Institut Ribera Nord de Valldelana. La Salma i el Dani preparen el capítol «Abans de comprar» de la «Guia de diners i consum per a 1r». La Salma demana al Dani que ensenyi en què se li va la paga. El Dani treu el mòbil i apareixen quatre subscripcions que gairebé havia oblidat. Una va passar a ser de pagament, per renovació automàtica, en acabar la prova gratuïta. L'Hugo vol saber què és una oferta de debò, la Martina dubta d'una etiqueta «ecològica» i l'Iker pregunta qui controla el que diuen els anuncis. La Inés Varela no els dona la resposta: els demana que facin els números.

❓ Pensa en l'última cosa que vas comprar i no necessitaves. Què et va empènyer a comprar-la?

❓ Un anunci diu «Només avui, queden 3 unitats». Per què creus que ho diu?

❓ Quant creus que costa a l'any una subscripció d'uns 5 € al mes? Fes el càlcul abans de mirar la unitat.

MAPA DE LA UNIDAD

Lo que vamos a ver

- **4.1** Consumir amb seny
- **4.2** Decidir comprant
- **4.3** Compres per impuls
- **4.4** La publicitat i els seus trucs
- **4.5** Comerç just i ODS

Quatre preguntes abans de comprar

❓

Ho necessito?

Compra amb un motiu.



Quant costa cada cop?

El cost per ús: preu entre vegades que l'uses.

🔧

Es pot arreglar, prestar o comprar usat?

S'aprofita un objecte que ja existeix.



Quines conseqüències té?

Petjada, treball i societat.

CLAVE

Unes botes de 60 € fetes servir 120 vegades costen **0,50 €** per ús; unes de 25 € usades 20 vegades, **1,25 €**.

Tres biaixos freqüents



Ancoratge

Fixar-se en el primer número que es veu.



Escassetat percebuda

Creure que val més perquè en queden poques.



Efecte esquer

Una opció que ningú tria fa que una altra sembli una ganga.

CLAVE

Posar-los **nom**, fer el **càlcul** i **esperar** són les tres defenses.

El descompte que no ho era

DADA	VALOR
Preu «abans» anunciat	80,00 €
Preu «ara»	50,00 €
Descompte anunciat	37,5 %
Preu mitjà de les 3 últimes setmanes	52,00 €
Diferència amb la mitjana	3,8 %

CLAVE

La llei fixa el preu anterior en el **menor preu dels 30 dies precedents**, no en la mitjana.

Tres senyals d'impuls

⚡

Pressa

«Ha de ser avui».

💭

Emoció

Després d'un mal dia o d'un bon dia.

📋

No estava al pla

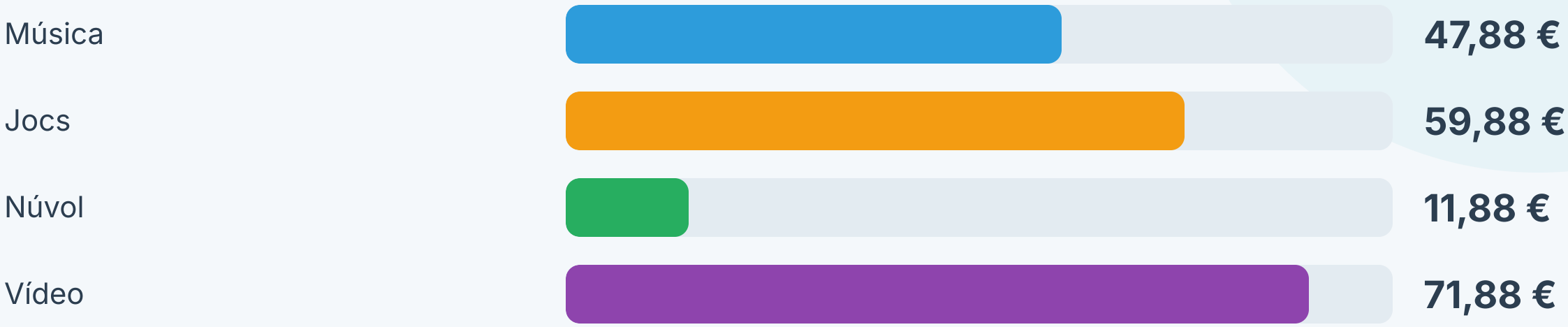
No l'havies pensada ahir.

CLAVE

Regla de les 24 hores: si esperes un dia, l'emoció baixa i decideixes amb més calma.

Subscripcions a l'any

Quatre subscripcions del Dani, en euros a l'any (suposat).



Font: cas fictici del guió (apartat 4.3).

CLAVE

Són **15,96 € al mes**, **191,52 € a l'any** i un **39,9 %** de la paga de 40 €.

Proposta de valor o impuls induït?

Proposta de valor

- El que el producte t'ofereix de debò.
- Quin problema resol, quant dura, quant costa.
- «Revisada al taller, amb frens nous, 90 €».

VS

Impuls induït

- La pressió perquè compris ja.
- Urgència, por de quedar-te fora, famosos.
- «Última oportunitat!».

CLAVE

Un bon truc: si traiés el cartell de pressa, **encara ho voldria comprar**?

L'embut d'una botiga en línia

1. **Veuen l'anunci**
   1.000 persones.
2. **Fan clic**
   80 persones (8 %).
3. **Omplen el carretó**
   24 persones (30 %).
4. **Compren**
   9 persones (37,5 %).

CLAVE

Només compren **9 de 1.000**, un **0,9 %**. Cada pas és una decisió teva.

🙋 PREGUNTA PER A LA CLASSE

Tres compres d'assaig: una ampolla de 12 € (300 usos), uns auriculars de 30 € (100 usos) i una samarreta de 18 € (6 usos). Quina té el cost per ús més alt?

A L'ampolla: 0,04 €

B Els auriculars: 0,30 €

C La samarreta: 3,00 €

✔️ Ampolla: 12 / 300 = 0,04 €; auriculars: 30 / 100 = 0,30 €; samarreta: 18 / 6 = 3,00 €. La samarreta és la més cara per ús.

REPASO

Idees clau

- **Consumir amb seny.** Consum responsable: no és no consumir, petjada i canvi climàtic, cost per ús.
- **Decidir comprant.** Racionalitat limitada, biaixos i tècniques comercials, comprovar ofertes i preus anteriors.
- **Compres per impuls.** Impuls i consumisme, regla de les 24 hores, subscripcions i renovació automàtica.
- **La publicitat.** Proposta de valor i impuls induït, publicitat enganyosa i al·legacions ecològiques.
- **Comerç just i ODS.** Consum ètic i lliure comerç, comerç just i segells, ods 12 al barri.

PER ACABAR

Per pensar

1 Pensa en l'última subscripció o compra per impuls que has fet: quins senyals hi havia i què hauria passat amb la regla de les 24 hores?

2 Quan veus «de 80 € a 50 €», quin preu et caldria comprovar i per què la mitjana no n'hi ha prou?

3 Quina frase d'un anunci o d'un envàs et sembla una afirmació ecològica sense proves? Quina informació demanaries?



Ara et toca a tu!

Repassa, practica i comprova el que has après.

📝 **Resum**

✅ **Test**

👆 **Interactius**

Llibre, presentacions, resums i tests gratis a **josesande.com**